

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVITKA

1757

Na temelju članka 17. stavka 3. Zakona o veterinarstvu (»Narodne novine« broj 41/2007 i 155/2008), ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvitka, donosi

PRAVILNIK

O MJERAMA ZA KONTROLU I ISKORJENJIVANJE BOLESTI PLAVOGA JEZIKA

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom određuju pravila kontrole i mjere za suzbijanje i iskorjenjivanje bolesti plavoga jezika.

POJMOVNIK

Članak 2.

U ovom Pravilniku pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

1. »*Gospodarstvo*«: svako dvorište ili objekt u kojemu povremeno ili trajno borave ili se uzgajaju životinje.
2. »*Prijemljive životinje*«: svi preživači.
3. »*Životinja(e)*«: životinja(e) prijemljivih vrsta osim divljih životinja u odnosu na koje se mogu donijeti posebne odredbe u skladu s posebnim postupkom*[\[1\]](#).
4. »*Vlasnik*« ili »*Posjednik*«: fizička ili pravna osoba koja je vlasnik životinja ili je odgovorna za njihov uzgoj, bez obzira na financijsku dobit.
5. »*Prijenosnik bolesti (u daljnjem tekstu: vektor)*«: Insekt roda *Culicoides imicola* ili drugi insekti iz roda *Culicoides*, koji su sposobni prenositi virus bolesti plavog jezika, a određuju se u skladu s posebnim postupkom Europske komisije, po savjetu Znanstvenog veterinarskog odbora.
6. »*Sumnja*«: pojava bilo kojega kliničkoga znaka koji ukazuje na bolest plavog jezika u prijemljivih životinja uz postojanje epidemioloških podataka koji ukazuju na mogućnost pojave bolesti plavog jezika.
7. »*Potvrda*«: potvrda nadležnog tijela, temeljena na rezultatima laboratorijskog pretraživanja, da virus bolesti plavog jezika cirkulira na određenom području. U slučaju epidemije bolesti plavog jezika Uprava za veterinarstvo Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

(u daljnjem tekstu: Uprava za veterinarstvo) može potvrditi prisustvo bolesti i na temelju kliničkih znakova i/ili rezultata epidemiološkog istraživanja.

8. »Nadležno tijelo«: Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja.

9. »Službeni veterinar«: veterinar određen od nadležnog tijela.

PRIJAVA BOLESTI PLAVOG JEZIKA

Članak 3.

Sumnja na pojavu ili potvrđena cirkulacija virusa bolesti plavoga jezika mora biti prijavljena u skladu s člancima 13. i 14. Zakona o veterinarstvu (»Narodne novine«, br. 41/2007 i 155/2008) i Pravilnikom o načinu prijave bolesti životinja (»Narodne novine«, br. 31/2009)[\[2\]](#).

SUMNJA NA GOSPODARSTVU

Članak 4.

1) Ako se na gospodarstvu koje se nalazi u zoni koja nije pod ograničenjem u smislu odredbi ovoga Pravilnika nalazi jedna ili više životinja sumnjivih na bolest plavog jezika, službeni veterinar odmah mora provesti službeno istraživanje u svrhu potvrđivanja ili isključivanja bolesti plavog jezika.

2) Odmah po prijavi o sumnji na bolest plavog jezika, službeni veterinar:

a) mora staviti gospodarstvo ili gospodarstva pod službeni nadzor;

b) mora:

– popisati sve životinje na gospodarstvu, tako da posebno navede broj uginulih, zaraženih ili životinja sumnjivih na zaraženje, prema vrsti. Popis životinja mora redovito biti ažuriran i u njega trebaju biti upisane sve novorođene životinje tijekom razdoblja dok postoji sumnja na bolest, podaci s popisa moraju se po zahtjevu moći proizvesti i provjeriti prilikom svake posjete gospodarstvu;

– prikupiti podatke o mjestima koja omogućuju preživljavanje vektora ili im pružaju zaklon, a posebno mjestima koja im omogućuju razmnožavanje;

– provesti epidemiološko ispitivanje u skladu s člankom 7. ovoga Pravilnika;

c) redovito posjećivati gospodarstvo ili gospodarstva i pri svakoj posjeti provoditi detaljan klinički pregled životinja, a gdje je to potrebno i patoanatomsku pretragu uginulih životinja ili životinja sumnjivih da su zaražene te, ako je potrebno, dostaviti uzorke na laboratorijsku pretragu kako bi se potvrdila bolest;

d) mora osigurati da:

- se provodi zabrana kretanja životinja prijemljivih na oboljenje, s ili na gospodarstvo ili gospodarstva;
- su životinje zatvorene za vrijeme aktivnosti vektora tamo gdje je to moguće;
- su životinje, objekti u kojima se drže i njihov okoliš (naročito mjesta pogodna za *Culicoides-e*) redovito tretirani odobrenim insekticidima. Učestalost tretmana potrebnih za sprječavanje zadržavanja vektora na životinjama i razmnožavanja vektora što je dulje moguće, određuje Uprava za veterinarstvo, uzimajući u obzir postojanost insekticida i klimatske uvjete;
- su trupovi uginulih životinja neškodljivo uklonjeni, uništeni, spaljeni ili zakopani u skladu s posebnim propisom kojim se uređuju zdravstveni uvjeti vezani za nusproizvode životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi^[3]

3) Dok se provode mjere iz stavka 2. ovog članka vlasnik ili posjednik životinje sumnjive da je zaražena virusom bolesti plavog jezika mora provoditi sve preventivne mjere kako bi ispunio zahtjeve stavka 2. točke d) podstavaka prvog i drugog ovog članka.

4) Uprava za veterinarstvo može odrediti provedbu mjera iz stavka 2. ovog članka i na drugim gospodarstvima u slučaju kad njihova lokacija, zemljopisni položaj ili njihovi kontakti s gospodarstvom na kojem postoji sumnja na bolest ukazuju na moguću kontaminaciju.

5) Osim odredbi iz stavka 2. ovoga članka, u odnosu na životinje koje slobodno žive u prirodi, može se odrediti i provedba posebnih mjera u skladu s posebnim postupkom*1.

6) Mjere iz ovog članka ostaju na snazi sve dok Uprava za veterinarstvo službeno ne isključi sumnju na bolest plavoga jezika.

CIJEPLJENJE

Članak 5.

Cijepljenje protiv bolesti plavog jezika mora biti provedeno u skladu s odredbama ovoga Pravilnika.

POTVRDA BOLESTI

Članak 6.

1) Kad je bolest plavoga jezika službeno potvrđena od Uprave za veterinarstvo, službeni veterinar mora:

(a) narediti klanje životinja kad to smatra potrebnim, o čemu Uprava za veterinarstvo mora izvjestiti Europsku komisiju, kako bi se spriječilo širenje epidemije;

narediti neškodljivo uklanjanje, uništavanje, spaljivanje ili zakapanje lešina životinja u skladu s posebnim propisom kojim se uređuju zdravstveni uvjeti vezani za nusproizvode životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi³;

(b) osigurati provedbu mjera iz članka 4. ovoga Pravilnika i na drugim gospodarstvima u krugu od 20 kilometara (uključujući zaraženo područje određeno u članku 8. ovoga Pravilnika) oko zaraženog gospodarstva ili gospodarstava;

(c) osigurati provedbu mjera usvojenih u skladu s posebnim postupkom*1, osobito u odnosu na provedbu programa cijepljenja ili drugih mjera, a ako je potrebno i pokrenuti inicijativu za pokretanje programa cijepljenja, o čemu Uprava za veterinarstvo izvještava Europsku komisiju;

(d) provesti epidemiološko ispitivanje u skladu s člankom 7. ovoga Pravilnika;

a odstupanje u odnosu na provedbu točke c) ovoga stavka, u odnosu na premještanje životinja u zaštitnu zonu, može se usvojiti u skladu s posebnim postupkom*1.

2) Zonu na koju se odnosi stavak 1. točka c) ovoga članka Uprava za veterinarstvo može povećati ili smanjiti ovisno o epidemiološkim, zemljopisnim, ekološkim ili klimatskim okolnostima, o čemu mora izvjestiti Europsku komisiju.

3) Kada je područje na koje se odnosi stavak 1. točka c) ovoga članka smješteno na teritoriju više od jedne države članice, Uprava za veterinarstvo surađuje s nadležnim tijelom druge države članice kako bi se odredile granice područja. Kad je potrebno, granice područja određuju se u skladu s posebnim postupkom*1.

EPIDEMIOLOŠKO ISPITIVANJE

Članak 7.

1) Epidemiološko ispitivanje uključuje:

a) utvrđivanje trajanja razdoblja tijekom kojega je bolest plavoga jezika prisutna na gospodarstvu;

b) utvrđivanje mogućeg izvora bolesti plavoga jezika na zaraženom gospodarstvu, popis drugih gospodarstava koja posjeduju životinje koje su mogle biti zaražene iz istoga izvora;

c) utvrđivanje prisutnosti i rasprostranjenosti vektora;

d) utvrđivanje kretanja i prometa životinja s/na gospodarstvo, te utvrđivanje uklanjanja lešina s gospodarstva;

a podaci prikupljeni u okviru epidemiološkoga ispitivanja mora biti dostavljeni Upravi za veterinarstvo.

2) Koordinaciju provedbe svih aktivnosti i mjera koje se provode u svrhu iskorjenjivanja bolesti plavog jezika, kao i koordinaciju provedbe epidemiološkog ispitivanja, provodi Krizni stožer.

ODREĐIVANJE PODRUČJA

Članak 8.

1) Osim mjera iz članka 6. ovoga Pravilnika, Uprava za veterinarstvo će odrediti i granice zaraženog i ugroženog područja. Pri određivanju granica područja treba uzeti u obzir zemljopisne, administrativne, ekološke i epidemiološke faktore povezane s pojavom bolesti plavoga jezika i mogućnosti provedbe kontrole.

2) Područja:

a) Zaraženo područje je područje u krugu polumjera od najmanje 100 km od gospodarstva na kojemu je utvrđena bolest plavoga jezika;

b) Ugroženo područje je područje u krugu polumjera najmanje 50 km od granice zaraženog područja i u kojemu cijepljenje životinja protiv bolesti plavoga jezika nije provedeno tijekom proteklih dvanaest mjeseci;

c) Kada su područja na koja se odnosi ovaj članak smještena na teritoriju više od jedne države članice Europske unije, Uprava za veterinarstvo surađuje s nadležnim tijelom država članica Europske unije kako bi se odredile granice područja na koja se odnose točke a) i b) ovoga stavka.

3) Uprava za veterinarstvo dostavlja Europskoj komisiji dokumentiran zahtjev za promjenom granica područja određenih u stavku 2. ovoga članka, uzimajući u obzir:

a) zemljopisni položaj i ekološke faktore;

b) meteorološke uvjete;

c) prisutnost, raširenost i vrstu vektora;

d) rezultate epidemiološkog ispitivanja provedenog u skladu s člankom 7. ovoga Pravilnika;

e) rezultate laboratorijskih pretraživanja;

f) provođenje dodatnih naređenih mjera, osobito dezinfekcije.

MJERE NA ZARAŽENOM PODRUČJU

Članak 9.

1) Unutar zaraženoga područja moraju se provesti sljedeće mjere:

a) utvrđivanje svih gospodarstava s prijemljivim životinjama,

b) provedba epidemiološkog nadziranja i programa pretraživanja sentinel goveda (ili drugih preživača ako goveda nema) i populacije vektora; ovaj program može biti donesen u skladu s skladu s posebnim postupkom*1;

c) zabrana izlaska životinja izvan zaraženoga područja. U skladu s posebnim postupkom*1, izuzeće od zabrane izlaska može se primijeniti na životinje koje se nalaze u dijelu zaraženoga područja u kojemu je dokazana odsutnost cirkulacije virusa ili odsutnost vektora.

2) Osim mjera iz stavka 1. ovoga članka, može se donijeti odluka o cijepljenju životinja protiv bolesti plavog jezika i njihovom označavanju u zaraženoj zoni, u skladu s posebnim postupkom*1 ili na inicijativu Uprave za veterinarstvo koja o tome izvješćuje Europsku komisiju.

MJERE NA UGROŽENOM PODRUČJU

Članak 10.

- 1) U ugroženom području moraju se provoditi mjere iz članka 9. stavka 1. ovoga Pravilnika.
- 2) Cijepljenje životinja protiv bolesti plavoga jezika na ugroženom području je zabranjeno.

Članak 11.

Mjere iz članka 6., 8. 9. i 10. ovoga Pravilnika mijenjaju se ili napodunjuju nakon što su iste promjenjene ili nadopunjene u skladu s posebnim postupkom*1.

PROMET ŽIVOTINJA IZVAN ZARAŽENOGA I/ILI UGROŽENOGA PODRUČJA

Članak 12.

- 1) U slučaju izuzeća od provedbe mjera iz članka 9. i 10. ovog Pravilnika, pravila koja se odnose na kretanje i premještanje životinja u i izvan zaraženog i ugroženog područja određuju se u skladu s posebnim postupkom*1.
- 2) U slučaju izuzeća iz stavka 1. ovoga članka, pravila za provedbu u odnosu na trgovinu moraju se utvrditi u skladu s istim postupkom.

DODATNE MJERE

Članak 13.

U slučaju kad je epidemija bolesti plavog jezika iznimno ozbiljna, određuje se provedba dodatnih mjera koje su prethodno usvojene u skladu posebnim postupkom*1.

IZVJEŠĆIVANJE

Članak 14.

Uprava za veterinarstvo mora osigurati da svi u zaraženom i ugroženom području budu upoznati s restriktivnim mjerama koje su na snazi zbog bolesti plavog jezika i poduzeti sve potrebne aktivnosti za odgovarajuću provedbu mjera.

LABORATORIJ

Članak 15.

- 1) Nacionalni laboratorij koji je odgovoran za provedbu laboratorijskog pretraživanja u skladu s ovim Pravilnikom je Hrvatski veterinarski institut. Detaljna pravila za jednakovrijednu

primjenu odredbi ovoga stavka mogu se usvojiti nakon što su ista usvojena u skladu posebnim postupkom*1.

2) Zadaće laboratorija iz stavka 1. ovoga članka navedene su u Dodatku I. ovoga Pravilnika.

3) Nacionalni laboratorij određen u skladu sa stavkom 1. ovog članka mora se povezati s referentnim laboratorijem Europske zajednice, određenim u skladu s člankom 16. ovoga Pravilnika.

Članak 16.

Referentni laboratorij Europske zajednice za bolest plavog jezika naveden je u Dodatku II. ovoga Pravilnika.

Članak 17.

1) Stručnjaci Europske zajednice mogu, kad je to potrebno u svrhu ujednačene primjene mjera na koje se odnosi ovaj Pravilnik te u suradnji s nadležnim tijelom, provoditi kontrole na licu mjesta. U tu svrhu mogu pregledati reprezentativan broj gospodarstava kako bi potvrdili da nadležno tijelo prati udovoljavanje odredbama ovoga Pravilnika. O rezultatima provedenih kontrola Europska komisija izvješćuje nadležno tijelo.

2) Nadležno tijelo pruža stručnjacima Europske komisije svu potrebnu pomoć prilikom provedbe njihove zadaće. Opća pravila za provedbu ovoga članka donose se u skladu s posebnim postupkom*1.

KRIZNI PLAN

Članak 18.

1) Krizni plan određuje na koji način se provode mjere određene ovim Pravilnikom, a izrađuje ga Uprava za veterinarstvo. Krizni plan mora osigurati pristup prostoru, opremi, osoblju i drugim odgovarajućim sredstvima potrebnim za brzo i učinkovito iskorjenjivanje bolesti.

2) Kriteriji koji se moraju poštivati pri izradi Kriznog plana određeni su u Dodatku III. ovoga Pravilnika.

3) Uprava za veterinarstvo izmjenjuje i dopunjuje Krizni plan iz stavka 1. ovoga članka, u skladu s razvojem situacije, te isti dostavlja Europskoj komisiji na provjeru.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 19.

1) Propis iz članka 4. stavka 2. točke d) podstavka četvrtog i članka 6. stavka 1. točke a) ovoga Pravilnika, kojim se uređuju zdravstveni uvjeti vezani za nusproizvode životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi, biti će donesen do 30. lipnja 2009. godine.

2) Krizni plan izrađen na temelju kriterija iz članka 18. stavka 2. ovoga Pravilnika mora biti dostavljen Europskoj komisiji najkasnije tri mjeseca nakon stupanja ovoga Pravilnika na snagu.

Članak 20.

Dodatak I. do III. tiskani su u prilogu ovoga Pravilnika i njegov su sastavni dio.

Članak 21.

Stupanjem na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o mjerama za suzbijanje i iskorjenjivanje bolesti plavog jezika («Narodne novine», br. 103/2004)

Članak 22.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 053-01/09-01/313

Urbroj: 525-06-09-01

Zagreb, 12. lipnja 2009.

Ministar
**mr. sc. Božidar
Pankrećić**, v. r.

DODATAK I

ZADAĆE NACIONALNOG LABORATORIJA ZA BOLEST PLAGOG JEZIKA

Nacionalni laboratorij za bolest plavog jezika odgovoran je za koordinaciju standarda i dijagnostičkih metoda koje koristi svaki dijagnostički laboratorij za bolest plavog jezika u zemlji, korištenje reagensa i testiranje cjepiva. Osim navedenog, nacionalni laboratorij mora:

- (a) opskrbljivati dijagnostičkim reagensima druge dijagnostičke laboratorije, po zahtjevu;
- (b) provjeravati kvalitetu korištenih dijagnostičkih reagensa;
- (c) redovito organizirati usporedna testiranja;
- (d) čuvati izolate virusa bolesti plavog jezika izdvojenih iz potvrđenih slučajeva;
- (e) osigurati potvrđivanje pozitivnih rezultata dobivenih iz regionalnih dijagnostičkih laboratorija.

DODATAK II

REFERENTNI LABORATORIJ EUROPSKE ZAJEDNICE

Referentni laboratorij Europske zajednice za bolest plavog jezika je:

AFRC Institute for Animal Health

Pirbright Laborathory

Ash Road

Pirbright, Woking, Surrey GU24 ONF

United Kingdom

Tel. (44-1483) 23 23 41

Fax. (44-1483) 23 23 48

E-mail: philip-mellor@bbsrc.ac.uk

DODATAK III

MINIMALNI ZAHTJEVI ZA KRIZNI PLAN

Krizni plan mora sadržavati:

1. Uspostavu na lokalnoj razini nacionalnih kriznih centara koji će koordinirati provedbu svih hitnih mjera,
2. Popis lokalnih centara odgovarajuće opremljenih u svrhu koordiniranja provedbe mjera kontrole na lokalnoj razini,
3. Detaljne podatke o osobama koje su odgovorne za provedbu hitnih mjera, uključujući stručnu spremu, specifična znanja i odgovornosti,
4. Mogućnost, za svaki lokalni krizni centar, brzog stupanja u kontakt s osobama ili organizacijama koje su izravno ili neizravno pogođene izbijanjem bolesti,
5. Dostupnost opreme i materijala potrebnih za pravilnu primjenu hitnih mjera,
6. Jasne upute o koracima koje treba poduzeti, uključujući uništavanje lešina te postupanje sa zaraženim i/ili sumnjivim životinjama,
7. Trening programe za osvježavanje i povećanje znanja o postupcima na terenu i administrativnim procedurama,
8. Mogućnost provođenja patoanatomskih pretraga u dijagnostičkim laboratorijima, kapaciteti za provedbu seroloških i histoloških testiranja i unaprjeđenje brzih dijagnostičkih testova (uključujući i brzinu kojom se uzorci mogu dostaviti u laboratorij na pretragu),

9. Informaciju o količini cjepiva protiv bolesti plavoga jezika potrebnog za slučaj provedbe hitnog cijepljenja,

10. Zakonske odredbe za provedbu Kriznoga plana.

[1]*1Postupak Europske komisije

[2]2Pravilnikom se preuzimaju odredbe Direktive Vijeća 82/894/EEZ od 21. prosinca 1982. o prijavi bolesti životinja u Zajednici.

[3]3Posebnim propisom bit će preuzete odredbe Uredbe br. 1774/2002 kojom se uređuju zdravstveni uvjeti vezani za nusproizvode životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi.